

ตะเบรกกะทันหัน ... ยืนยัน ไม่ประมาท ? ... ครับ !

คดีปกครองที่นำมาเล่าในฉบับนี้เป็นเรื่องความประมาทเลินเล่อในการขับขี่รถยนต์ในช่องทางที่ฝนตกหนักทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่งหากยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุเป็นของราชการด้วยแล้ว ผู้ขับขี่อาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้กับราชการได้ ถ้าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของพนักงานขับรถ

คดีนี้เกิดขึ้นเมื่อพนักงานขับรถ (ผู้ฟ้องคดี) ได้ขับรถยนต์ของทางราชการพาข้าราชการของโรงพยาบาลไปเข้าร่วมสัมมนา แต่ได้เกิดอุบัติเหตุระหว่างเดินทางกลับ ทำให้ผู้ฟ้องคดีและข้าราชการบาดเจ็บส่วนรถยนต์เสียหายอย่างรุนแรงและหลายรายการ

คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดเห็นว่าเป็นเหตุสุดวิสัย ไม่ต้องรับผิดชอบเนื่องจากสภาพถนนเป็นทางโค้งลาดชันเข้าหาคอสะพาน มีฝนตกถนนลื่นยากต่อการควบคุม และระบบป้องกันเบรกล็อกทำงานไม่สมบูรณ์ แต่กระทรวงการคลัง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3) เห็นว่า การขับรถในเส้นทางโค้งลงเขาขณะมีฝนตก ถนนลื่น การที่ผู้ฟ้องคดีชะลอความเร็วโดยเปลี่ยนเป็นเกียร์ 4 พร้อมกับตะเบรค แต่รถยังลื่นเสียหลักไม่สามารถควบคุมได้และพุ่งตรูกระบายน้ำข้างทาง แสดงว่าเป็นการขับรถมาด้วยความเร็วสูงและประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายร้อยละ 75 ของค่าเสียหาย 200,000 บาท เป็นเงิน 150,000 บาท

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้ว่าราชการจังหวัด) จึงมีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าระบบเบรกล็อกบกพร่องเพราะก่อนถึงจุดเกิดเหตุประมาณ 1 กิโลเมตร ได้ลดความเร็วลงพร้อมกับเปลี่ยนเกียร์มาเป็นเกียร์ 4 ความเร็วประมาณ 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง แต่เมื่อตะเบรคทำให้เบรกล็อกเพราะระบบเบรคไฮดรอลิกขัดข้อง ประกอบกับทัศนวิสัยไม่ดี มีฝนตก ถนนลื่น สภาพถนนเป็นทางโค้งลาดชันลงเขา และเป็นเวลาพลบค่ำ และความเสียหายของรถยนต์เกิดจากความลื่นของร่องระบายน้ำทำให้มีแรงอัดกระแทก

หลังจากผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข) ยกอุทธรณ์ จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน

ข้อกฎหมายสำคัญของคดีนี้ก็คือ ตามมาตรา 10 ประกอบกับมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหาย หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ จะต้องเป็นการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น และการเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี โดยไม่ต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

คดีนี้จึงมีประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ

(1) อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำละเมิดโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ฟ้องคดีหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า จุดเกิดเหตุเป็นทางโค้งลงเขา มีฝนตก ถนนเปียกลื่น ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นพนักงานขับรถอยู่มออยู่ในวิสัยที่ทราบดีถึงวิธีการในการขับรถให้ปลอดภัยในสภาพถนนดังกล่าว และพึงต้องใช้ความระมัดระวังเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษกว่าภาวะปกติ การที่ผู้ฟ้องคดีได้ตะเบรกรถกะทันหันเมื่อมาถึงจุดเกิดเหตุและทำให้เบรกล็อกไม่สามารถควบคุมรถได้จนเป็นเหตุให้รถเสียหลักพุ่งข้ามไปตกในร่องระบายน้ำอีกฟากถนน และไม่มีรถคันอื่นวิ่งสวนหรือวิ่งแซงมาจนจะต้องตะเบรกกะทันหันหรือหักพวงมาลัยหลบ พฤติการณ์แสดงให้เห็นว่ารถยนต์ได้วิ่งมาด้วยความเร็วสูงโดยความประมาท ไม่ควบคุมความเร็วของรถให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับสถานการณ์

และการเตะเบรกกระทันหันทำให้ล้อล็อกจนไม่สามารถควบคุมรถได้แสดงว่า รถยนต์ต้องวิ่งมาด้วยความเร็วสูงในระดับหนึ่ง เมื่อเตะเบรกกระทันหันจึงเป็นไปได้สูงที่จะทำให้รถเสียหลักควบคุมทิศทางไม่ได้ ซึ่งหากได้ลดความเร็วลงมาพอสมควรกับสภาพถนนตามอัตราความเร็วที่กล่าวอ้างจริง การเตะเบรกโดยกระทันหันจะไม่ทำให้ล้อล็อกจนถึงขั้นควบคุมรถไม่ได้จนเกิดความเสียหายรุนแรงกับรถยนต์ ประกอบกับพยาบาลที่นั่งรถมาด้วยได้กระเด็นออกมาจากรถ

ความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลมาจากการที่รถยนต์วิ่งมาด้วยความเร็วสูง มิได้มีสาเหตุหลักมาจากระบบป้องกันล้อล็อกขัดข้อง และสภาพของร่องระบายน้ำที่มีความลึก 4 เมตร หากรถยนต์ตกลงไปโดยมิได้มีแรงอัดกระทึกใดๆ ความเสียหายจะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ความเสียหายที่รุนแรงที่เกิดกับรถยนต์น่าจะเกิดจากแรงอัดกระทึกของร่องระบายน้ำรุนแรงอันเป็นผลมาจากการที่รถยนต์วิ่งมาด้วยความเร็วสูง อุบัติเหตุจึงเกิดจากการขับรถโดยประมาทปราศจากความระมัดระวังที่เพียงพอ ซึ่งหากได้ใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและก่อความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ

(2) ผู้ฟ้องคดีจะต้องชดเชยค่าเสียหายให้กับหน่วยงานของรัฐเพียงใด

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นอกจากอุบัติเหตุจะเกิดจากความประมาทของผู้ฟ้องคดีแล้ว ส่วนหนึ่งเป็นเพราะปัจจัยภายนอกที่อาจจะมิต่อระดับการใช้ความระมัดระวังของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นสภาพถนนที่ลาดชันเป็นทางโค้งลงเขา เวลาพลบค่ำและมีฝนตก ถนนมีสภาพเปียกชื้นและทัศนวิสัยไม่ดี การควบคุมรถให้เหมือนเช่นภาวะปกติย่อมมีอาจกระทำได้อีกก็เป็นเหตุภายนอกที่ผู้ฟ้องคดีมีอาจหลีกเลี่ยงและควบคุมได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ ความเหมาะสมและความเป็นธรรมแล้ว เห็นควรให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายในสัดส่วนความรับผิดชอบเพียงร้อยละ 60 ของค่าเสียหาย 200,000 บาท เป็นเงินจำนวน 120,000 บาท

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเฉพาะส่วนที่สั่งให้รับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายเกินกว่า 120,000 บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 337/2555)

คดีนี้นอกจากจะเป็นอุทธรณ์ให้กับประชาชนทั่วไปที่ไ้รถไ้ถนนไ้ต้องไ้ความระมัดระวังมากกว่าปกติในขณะที่มีฝนตก ถนนเปียกชื้น หรือในสภาพถนนที่เป็นทางโค้งลาดชันแล้ว ยังเป็นอุทธรณ์ที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่ขับรถของราชการว่า การขับรถคือการปฏิบัติหน้าที่และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการใช้รถใช้ถนน จึงต้องไ้ความระมัดระวังเพิ่มมากขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย เพราะหากพิสูจน์ไ้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงก็ไม่พ้นที่จะต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทน ครับ !

นายปกครอง